

Број/Број: 01,02-34-6-1428/09
Сарајево/Sarajevo, 24.12.2009.

P R A V I L N I K
o saradnji parlamentarnog vojnog povjerenika BiH s Ministarstvom
odbrane BiH, Generalnim inspektoratom pri Ministarstvu odbrane BiH i
Oružanim snagama BiH

Sarajevo, decembar 2009.

Na osnovu člana 14. stav (1) Zakona o parlamentarnom vojnom povjereniku BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 51/09), parlamentarni vojni povjerenik BiH d o n o s i

P R A V I L N I K
o saradnji parlamentarnog vojnog povjerenika BiH s Ministarstvom odbrane BiH,
Generalnim inspektoratom pri Ministarstvu odbrane BiH i Oružanim snagama BiH

Član 1.
(Predmet)

Ovim pravilnikom definira se saradnja parlamentarnog vojnog povjerenika BiH (u daljnjem tekstu:vojni povjerenik) s Ministarstvom odbrane BiH, Generalnim inspektoratom pri Ministarstvu odbrane BiH (u daljnjem tekstu: Generalni inspektorat) i Oružanim snagama BiH u provođenju parlamentarne kontrole rada i drugih pitanja u oblasti zaštite ljudskih prava i sloboda vezanih za vojna lica i kadete u Oružanim snagama BiH i Ministarstvu odbrane BiH.

Član 2.
(Međusobni odnosi)

Međusobni odnosi vojnog povjerenika s Ministarstvom odbrane BiH, Generalnim inspektoratom i Oružanim snagama BiH zasnivaju se na ovlaštenjima utvrđenim Ustavom i zakonom, kao i na saradnji, međusobnom informiranju i dogovaranju.

Član 3.
(Nadležnosti vojnog povjerenika)

Vojni povjerenik u vršenju svojih nadležnosti može:

- a) postupati po uputstvu Parlamentarne skupštine BiH i Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH (u daljnjem tekstu: Zajednička komisija),
- b) preduzimati aktivnosti na osnovu vlastite procjene kada u vršenju svojih nadležnosti uoči okolnosti koje upućuju na kršenje ljudskih prava i sloboda vojnih lica i kadeta,
- c) provoditi istrage na osnovu pritužbi o eventualnim kršenjima ljudskih prava i sloboda vojnih lica i kadeta.

Član 4.
(Ovlaštenja vojnog povjerenika)

U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti vojni povjerenik ima ovlaštenja i pravo da:

- a) od svih organizacionih jedinica Ministarstva odbrane BiH, Generalnog inspektorata, komandi i jedinica Oružanih snaga BiH zatraži informacije, pristup evidenciji i uvid u dokumentaciju relevantnu za određeni predmet. Ovo pravo može biti uskraćeno samo zbog čuvanja tajnosti, kada je ministar odbrane BiH obavezan razloge odbijanja obrazložiti pred Zajedničkom komisijom;
- b) sasluša podnosioca pritužbe, svjedoke i stručnjake u vezi s predmetom istrage,
- c) prije otvaranja istrage u predmetu Generalnom inspektoratu pruži priliku da riješi predmetno pitanje,
- d) pitanje proslijedi nadležnim organima za krivične ili disciplinske postupke,

- e) u bilo kojem trenutku, bez prethodne najave, posjeti jedinice i komande Oružanih snaga BiH i organizacione jedinice Ministarstva odbrane BiH, pri čemu ovo pravo ima isključivo vojni povjerenik,
- f) uz prethodnu najavu, uputi ovlaštena lica iz Ureda parlamentarnog vojnog povjerenika BiH (u daljnjem tekstu: Ured) u organizacione jedinice Ministarstva odbrane BiH, Generalni inspektorat, komande i jedinice Oružanih snaga BiH radi preduzimanja određenih pravnih radnji neposredno vezanih za predmet po kojem se provodi istraga,
- g) iz djelokruga svoje nadležnosti zahtijeva izvještaje od ministra odbrane BiH,
- h) mu, u slučaju provođenja disciplinskog postupka, bude omogućeno prisustvo, kao i pristup evidenciji koja je u vezi s predmetom.

Član 5. (Prikupljanje informacija)

- (1) Vojni povjerenik ima pravo pristupa svim informacijama, što uključuje pravo pristupa službenim evidencijama i dokumentima u kojima su sadržane pravno bitne činjenice koje treba utvrditi u postupku istrage. U tu svrhu vojni povjerenik može izdavati uputstva i prijedloge za prikupljanje informacija.
- (2) Odgovorna lica u Ministarstvu odbrane BiH, Oružanim snagama BiH i Generalnom inspektoratu preduzet će potrebne aktivnosti kako bi tražene informacije bile dostavljene vojnom povjereniku u razumnom roku, koji ne može biti duži od 15 dana.
- (3) Ako su zatraženi dokumenti u kojima su sadržane potrebne informacije pod oznakom određenog stepena tajnosti, u tom slučaju postupat će se u skladu s odredbama Zakona o zaštiti tajnih podataka.
- (4) O svakom onemogućavanju i odugovlačenju dostavljanja informacija vojni povjerenik pismeno će obavijestiti Zajedničku komisiju i odgovorna lica u Ministarstvu odbrane BiH.

Član 6. (Saslušanje)

- (1) Vojni povjerenik u postupku istrage može saslušati podnosioca pritužbe, svjedoke, stručnjake i druga lica za koja cijeni da mogu dati potrebne informacije o određenim činjenicama značajnim za postupanje po predmetu.
- (2) Vojni povjerenik uputit će pismeni poziv (na ime) licima iz stava (1) ovog člana s naznakom mjesta i vremena saslušanja, te pismeno obavještenje neposredno nadređenom. Ako neposredno nadređeni nije poznat, obavještenje će biti upućeno načelniku Zajedničkog štaba Oružanih snaga BiH, koji ga je obavezan proslijediti odgovornom licu u lancu rukovođenja u čijoj je službi pozvano lice. Pismeno obavještenje ima se smatrati opravdanjem za izostanak s posla koji će se tretirati kao službeno odsustvo.
- (3) Odgovorna lica u Ministarstvu odbrane BiH i Oružanim snagama BiH obavezna su pozvanim licima omogućiti prisustvo saslušanju, osim u izuzetnim slučajevima vezanim za borbenu gotovost, što će pismeno obrazložiti.
- (4) O svakom neopravdanom onemogućavanju vojnih lica i službenika Ministarstva odbrane BiH, Oružanih snaga BiH i Generalnog inspektorata da se odazovu pozivu za saslušanje, vojni povjerenik pismeno će obavijestiti Zajedničku komisiju i odgovorna lica u Ministarstvu odbrane BiH.

- (5) Lica koja su saslušana ne smiju biti predmet disciplinskog postupka ni diskriminacije zbog davanja iskaza. O svakom takvom slučaju vojni povjerenik će odmah obavijestiti nadležne organe i podnijeti poseban izvještaj Zajedničkoj komisiji.

Član 7.

(Saradnja s Generalnim inspektoratom)

- (1) Vojni povjerenik, obavljajući dužnosti iz svoje nadležnosti, neposredno komunicira s odgovornim licima u Generalnom inspektoratu, pri čemu može:
- a) prije otvaranja istrage u predmetu obavijestiti Generalni inspektorat i dati mu priliku da riješi predmetno pitanje,
 - b) u slučaju provođenja disciplinskog postupka protiv vojnih lica i kadeta, imati pravo pristupa, što uključuje i pristup evidenciji koja je u vezi s predmetom,
 - c) zatražiti mišljenje odgovornih lica o određenom pitanju koje je ili može biti važno za rješavanje predmeta,
- (2) Odgovorna lica u Generalnom inspektoratu obavezna su vojnom povjereniku osigurati sve službene dokumente, uključujući i tajne, kao i upravne spise i osigurati saradnju svakog službenika pojedinačno, u pribavljanju potrebnih informacija, dokumenata i spisa.
- (3) Ako vojni povjerenik da šansu Generalnom inspektoratu da riješi sporno pitanje prije otvaranja istrage, u tom slučaju odgovorna lica u Generalnom inspektoratu obavezna su vojnog povjerenika redovno izvještavati o toku postupka, te ga, u slučaju rješavanja predmeta, pismeno obavijestiti o toj činjenici.
- (4) U slučaju da Generalni inspektorat u razumnom roku ne riješi sporno pitanje, odgovorna lica obavezna su vojnog povjerenika o tome pismeno obavijestiti i predmet vratiti vojnom povjereniku zajedno s dokumentima do kojih su došli u pokušaju rješavanja.

Član 8.

(Posjete vojnog povjerenika)

- (1) Vojni povjerenik u okviru vršenja svojih nadležnosti ima pravo i obavezu obaviti posjete jedinicama i komandama Oružanih snaga BiH i organizacionim jedinicama Ministarstva odbrane BiH. Ove posjete mogu biti najavljene i nenajavljene.
- (2) Pravo nenajavljene posjete ima isključivo vojni povjerenik, dok najavljene informativne posjete mogu obavljati i ovlašteni predstavnici Ureda na osnovu pismene najave vojnog povjerenika koju upućuje Ministarstvu odbrane BiH.
- (3) U slučaju posjete ovlaštenih predstavnika Ureda, vojni povjerenik će u pismenoj najavi kratko obrazložiti razlog posjete, te eventualno zatražiti da se na uvid pripremi određena dokumentacija.
- (4) Odgovorna lica u Ministarstvu odbrane BiH, Oružanim snagama BiH i Generalnom inspektoratu obavezna su upoznati podređene o načinu postupanja u slučaju posjete vojnog povjerenika i ovlaštenih predstavnika Ureda.
- (5) Vojni povjerenik ima pravo pristupa svim prostorijama i evidencijama koje se vode u jedinici koja je predmet posjete.
- (6) Komandant jedinice ili drugo ovlašteno lice obavezno je dati vojnom povjereniku sve potrebne informacije.
- (7) Pripadnici Ministarstva odbrane BiH i Oružanih snaga BiH tokom posjete vojnog povjerenika imaju pravo na nesmetani razgovor s njim. Ovo pravo nadređeni im ne smiju ograničavati.

- (8) U slučaju sprečavanja vojnog povjerenika da obavi posjetu određenoj jedinici Oružanih snaga BiH, vojni povjerenik će o tome odmah obavijestiti odgovorna lica u Ministarstvu odbrane BiH i Oružanim snagama BiH, te podnijeti poseban izvještaj Zajedničkoj komisiji.

Član 9. (Podnošenje pritužbi)

- (1) Svako vojno lice ili kadet u Oružanim snagama BiH i Ministarstvu odbrane BiH ima pravo neposredno kontaktirati s vojnim povjerenikom, bez posredovanja zvaničnih službi, te podnijeti pritužbu.
- (2) U slučaju predaje pritužbe nadležnoj jedinici u kojoj podnosilac služi, odgovorno lice obavezno je u što kraćem roku, mimo linije komandovanja i kontrole, pritužbu na naprikladniji način uputiti vojnom povjereniku.

Član 10. (Sloboda komuniciranja s vojnim povjerenikom)

- (1) Lica koja se obraćaju vojnom povjereniku ne smiju biti predmet disciplinskog postupka ni diskriminacijskog odnosa zbog podnošenja pritužbe ili neposredne komunikacije s vojnim povjerenikom.
- (2) Svako onemogućavanje vojnih lica i kadeta da slobodno kontaktiraju s vojnim povjerenikom ili preduzimanje bilo kakve nepovoljne radnje protiv navedenih lica strogo je zabranjeno.
- (3) Ako vojni povjerenik dođe do saznanja da lice koje je ga je kontaktiralo ili podnijelo pritužbu snosi određene posljedice zbog takvog postupka, ili je pak prijetnjom ili na drugi način spriječeno da komunicira s vojnim povjerenikom, o toj činjenici provest će posebnu istragu i na osnovu njenih rezultata protiv odgovornih lica pokrenut će postupak pred nadležnim organima.

Član 11. (Informiranje vojnih lica i kadeta)

- (1) Sva vojna lica i kadeti u Oružanim snagama BiH i Ministarstvu odbrane BiH imaju pravo da budu detaljno informirani o ulozi i nadležnostima vojnog povjerenika, te o načinu komuniciranja s njim.
- (2) Odgovorna lica u Oružanim snagama BiH i Ministarstvu odbrane BiH obavezni su preduzeti sve aktivnosti kako bi pravo iz stava (1) ovog člana bilo ostvareno, a naročito kroz:
- a) redovno organiziranje savjetovanja o ulozi i nadležnostima vojnog povjerenika u svim organizacionim jedinicama Ministarstva odbrane BiH, komandama i jedinicama Oružanih snaga BiH,
 - b) izradu informativnih materijala u saradnji s vojnim povjerenikom,
 - c) isticanje na vidnim mjestima i oglasnim tablama u svim organizacionim jedinicama Ministarstva odbrane BiH, komandama i jedinicama Oružanih snaga BiH, informativnih materijala o vojnom povjereniku i kontakt podacima, a naročito sa:
 - adresom i e-mail adresom,
 - brojevima telefona i telefaksa,
 - načinima podnošenja pritužbe,

- kratkim uputstvom o sastavljanju pritužbe,
- (3) Vojni povjerenik će s ciljem informiranja vojnih lica i kadeta, u saradnji i uz podršku Generalnog inspektorata, organizirati informativne posjete svim organizacionim jedinicama Ministarstva odbrane BiH, komandama i jedinicama Oružanih snaga BiH.

Član 12.
(Postupanje po preporukama)

- (1) Preporuke vojnog povjerenika moraju se uvažavati i primjenjivati ne štiteći bilo kojeg pojedinca, komandu ili jedinicu u Ministarstvu odbrane BiH i Oružanim snagama BiH. Organi koji dobiju takve preporuke dužni su, u roku od 30 dana, pismeno odgovoriti i obavijestiti vojnog povjerenika o njihovoj realizaciji.
- (2) Ako jednom kada su preporuke date organ iz stava (1) ovog člana ne preduzme odgovarajuće mjere u predviđenom roku, ili ako ne obavijesti vojnog povjerenika o razlozima njihovog nepreduzimanja, vojni povjerenik može ukazati Predsjedništvu BiH, Parlamentarnoj skupštini BiH i Zajedničkoj komisiji na tok predmeta i date preporuke.
- (3) Godišnji i pojedinačni izvještaj vojnog povjerenika obavezno će sadržavati imena odgovornih lica u Oružanim snagama BiH i Ministarstvu odbrane BiH koji nisu postupili prema preporuci vojnog povjerenika.

Član 13.
(Izmjene i dopune Pravilnika)

Izmjene i dopune ovog pravilnika vršit će se na način predviđen za njegovo donošenje.

Član 14.
(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom potvrđivanja Zajedničkog kolegija oba doma Parlamentarne skupštine BiH, i bit će objavljen na veb-stranici Parlamentarne skupštine BiH.

PARLAMENTARNI
VOJNI POVJERENIK
Boško Šiljegović